

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Митне оформлення нафти сирової при переміщенні трубопровідним транспортом»

Студента 2 курсу, 8м групи,
спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»
спеціалізації «Митна справа»

Вовни Антона
Андрійовича

Науковий керівник
доктор геолого-мінералогічних наук,
професор

Індутний Володимир
Васильович

Науковий консультант
д. т. н., професор

Мережко Ніна
Василівна

Гарант освітньої програми
д. т. н., професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2019

АНОТАЦІЯ

Вовна А.А. Митне оформлення нафти сирової при переміщенні трубопровідним транспортом

У випускній кваліфікаційній роботі проаналізовано стан ринку нафти сирової в Україні та світі, наведено його класифікацію згідно з УКТЗЕД. Розроблено критерії, засоби та методи для проведення товарознавчої експертизи нафти з метою визначення вартості для митних цілей, зокрема імпорту.

Здійснено аналіз стану ринку нафти та розглянуто перспективи його розвитку в Україні. Визначено критерії та методи для проведення митної експертизи нафти сирової.

Здійснено митне оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом в режимі імпорту.

Ключові слова: імпорт, нафта сира, митна декларація, митне оформлення, митні платежі, митна експертиза.

SUMMARY

Vovna A.A. Customs clearance of crude oil during transportation by pipeline

The final qualification work analyzes the state of the crude oil market in Ukraine and the world, and classifies it according to UKTZED. Rules, means and methods for conducting the commodity expertise of oil have been developed in order to determine the value for customs purposes, in particular imports.

The state of the oil market is analyzed and the prospects for its development in Ukraine are considered. The rules and methods for carrying out customs examination of crude oil are determined.

Customs clearance of crude oil transported by pipeline transport in import mode has been carried out.

Keywords: import, crude oil, customs declaration, customs clearance, customs payments, customs expertise.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- ДПМЕ – Департамент податкових та митних експертиз
ДСТУ – Державний стандарт України
ДФСУ – Державна фіскальна служба України
ЕК МД – електронна копія митної декларації
ЕМД – електронна митна декларація
ЄАВТ – Європейська асоціація вільної торгівлі
ЄАД – єдиний адміністративний документ
ЄАІС – Єдина автоматизована інформаційна система
МД – митна декларація
МКУ – Митний кодекс України
ОНП – особиста номерна печатка
ПДВ – податок на додану вартість
ПКУ – Податковий кодекс України
ПМК – під митних контролем
ПМО – підрозділ митного оформлення
СЛЕД – Спеціалізована лабораторія з питань експертизи та досліджень
СНД – Співдружність Незалежних Держав
УКТЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади експертизи та митного оформлення нафти сирової.....	7
1.1. Тенденції розвитку ринку нафти в Україні та світі	7
1.2. Нормативно-правові засади експертизи та митного оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом.....	13
РОЗДІЛ 2. Митна експертиза нафти сирової.....	19
2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження.....	19
2.2. Визначення критеріїв та методів для проведення митної експертизи нафти сирової.....	23
2.3. Митна експертиза сирової нафти та оформлення її результатів.....	25
РОЗДІЛ 3. Митне оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом.....	30
3.1. Визначення коду нафти сирової згідно з УКТЗЕД.....	30
3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів на нафту сиру.....	33
3.3. Аналіз митного оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом за митною декларацією	37
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ.....	49

ВСТУП

Актуальність теми. Провідну роль у розвитку світової економіки відіграють нафта та продукти її переробки. Починаючи з кінця XX століття, коли нафта перетворилась на стратегічний товар і домінуючий енергоносіє, кон'юнктура ринку нафти і нафтопродуктів опинилася в центрі уваги світового бізнесу і політики. На сьогоднішній день нафта як енергоносіє має найвищий рівень конкурентоспроможності та знаходиться на вершині життєвого циклу. З кожним роком зростають потреби світової економіки в нафті та нафтопродуктах, а оскільки ринок цих товарів взаємодіє з іншими ринками (фондовим, валютним, інвестицій тощо), то його стан впливає на розвиток усієї світової економіки – що і сприяє економічному зростанню або спричиняє настання депресії.

Від об'єднання нафтового ринку потерпає економіка країн-імпортерів нафти, серед яких є і Україна. Останні десятиліття показали, що енергетична безпека країн пов'язана не стільки з гарантіями безперервних поставок нафти, як з прийнятним рівнем цін. Власний видобуток нафти України, який покриває лише 16,1% сучасних потреб економіки, цінова стабільність ринку нафтопродуктів є провідною складовою енергетичної безпеки держави і важливим фактором забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Формування неподільного бачення та послідовного втілення національної енергетичної стратегії, зменшення негативних зовнішніх впливів на економіку потребують аналізу законів логіки функціонування національного ринку нафтопродуктів в контексті всесвітніх тенденцій, оцінювання відповідності його стану національним інтересам влади та визначення перспектив подальшого розвитку.

Метою роботи є митна експертиза нафти сирової та здійснення митного оформлення, при імпорті трубопровідним транспортом.

Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення таких завдань:

- Провести аналіз стану ринку нафти в Україні та світі;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання митного оформлення нафти сирової при імпорті трубопровідним транспортом;
- проаналізувати порядок проведення митної експертизи нафти сирової;
- визначити критерії, засоби та методи митної експертизи нафти сирової;
- провести митну експертизу нафти;
- проаналізувати особливості визначення коду нафти сирової згідно з УКТЗЕД;
- визначити митну вартість та розрахувати митні платежі на нафту сирі;
- проаналізувати митне оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом.

Об'єктом дослідження є нафта сира, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом в режимі імпорту.

Предметом дослідження є показники якості, критерії та нормативно-правові і практичні аспекти митного оформлення нафти при імпорті.

Практична цінність роботи полягає в тому, що запропоновані критерії і методи митної експертизи, які можуть бути використанні при митному оформленні нафти сирової в режимі імпорту.

Апробація результатів дослідження. За результатами досліджень опублікована стаття у Збірнику наукових статей студентів денної форми навчання КНТЕУ частина 2 2019 року на тему «Митне оформлення нафти сирової при переміщенні трубопровідним транспортом» с. 73.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Основний текст роботи.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ НАФТИ СИРОЇ

1.1. Тенденції розвитку ринку нафти в Україні та світі

В Україні вирізняють три нафтогазоносні регіони: Східний, Західний та Південний. Східний регіон утворився на Дніпровсько-Донецькій нафтогазоносній області й нині є найпродуктивнішим за обсягами видобутку вуглеводнів в Україні. Він має близько 85% запасів природного газу та близько 61% видобувних запасів нафти України. Географічно розташований у межах Чернігівської, Сумської, Полтавської, Дніпропетровської, Харківської, Луганської та частково Донецької області.

Західний регіон включає в себе Передкарпатську, Карпатську, Волино-Подільську нафтогазоносні та Закарпатську газоносну область. Географічно розміщується у Волинській, Львівській, Івано-Франківській, Чернівецькій та Закарпатській областях. Південний регіон утворюють Переддобрудзька, Причорноморсько-Кримська, Індоло-Кубанська та Азовсько-Березанська нафтогазоносні області. Географічно розташований в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Запорізькій і частково Донецькій області, а також у Криму. В аналізованому періоді в Україні спостерігалася стійка тенденція скорочення ринку нафти, основною причиною виникнення якої стало зниження попиту на неї.

Показники, що характеризують динаміку видобутку нафти в Україні, наведено на рис. 1.1. Як видно з рис. 1.1, обсяги видобутку нафти зменшуються з кожним роком. У 2017 р., порівняно з 2014 р., показник видобутку нафти зменшився на 0,631 млн. тонн (30,1%). Раніше на українських нафтопереробних заводах перероблялося від 24 млн. тонн нафти (дані за 2004 р. до 10 млн. тонн (2010 р.)). Упродовж останніх років щорічні

обсяги переробки нафти в Україні становили всього близько 2,1–2,3 млн. тонн.

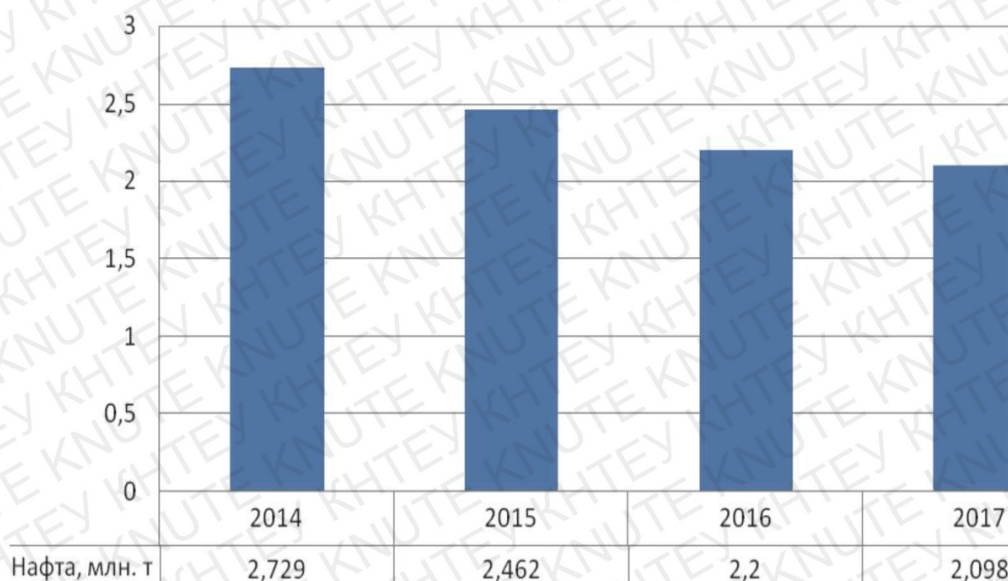

Рис. 1.1 Видобуток нафти в Україні, млн. тонн

Унаслідок скорочення обсягів переробки нафти, попит на українському ринку в нафтопродуктах задовольняється за рахунок імпорту переважно з Білорусі, Литви, Азербайджану, Казахстану тощо. Протягом останніх чотирьох років в Україні працює тільки «Кременчуцький НПЗ», та й то не на повну потужність. Відтак фактична відсутність виробництва в Україні необхідних обсягів нафтопродуктів, з точки зору їх впливу на формування балансу попиту та пропозиції, призвела до того, що ціни на імпортні нафтопродукти при постачанні в Україну формуються з премією до котирувань (за принципом імпортного паритету). У найкращі для галузі часи ціни на імпортний ресурс для України формувалися з дисконтом до котирувань (експортний паритет).

Таким чином, кризовий стан в українській нафтопереробній галузі призводить до більш високих цін на нафтопродукти для кінцевого споживача (за оцінками, різниця становить 20–50 USD/т). Крім того, ця премія до ціни не залишається в Україні та не спрямовується на розвиток економіки.

Упродовж кількох десятиріч нафта була основним джерелом первинної енергії.

Таблиця 1.1

Товарна структура зовнішньої торгівлі палива мінерального, нафти і нафтопродуктів в Україні, в 2014-2018 роках, тис. дол. США[1]

Рік	Експорт	Імпорт
2014	2012058,0	15143757,1
2015	488015,6	10882445,7
2016	446457,3	7851500,0
2017	790227,9	11699572,3
2018	861312,5	13398587,9

Україна всього за 10 років пройшла трансформацію від країни з надлишковими нафтопереробними потужностями та експортера нафтопродуктів до країни, яка більше ніж на 80% залежить від імпорту нафтопродуктів. Кременчуцький НПЗ протягом 2015-2016 років переробляв нафту українських родовищ, імпортовану нафту сорту CPC Blend та газовий конденсат. Окрім того, з першого кварталу 2016 року завод виробляє дизельне пальне класу Євро 5. Так, за результатами розрахунків та наявної інформації з відкритих джерел Укртатнафта залучила в переробку на Кременчуцький НПЗ близько 2,1 млн. тонн сировини та виробила близько 540 тис. тонн автомобільних бензинів та 590 тис. тонн дизельного палива.

З огляду на те, що Україна є імпортозалежною, ціна на нафтопродукти на внутрішньому ринку формуються з урахуванням цінових котирувань на основних європейських хабах південної та північно-західної Європи. Тому висхідний тренд зміни споживчих цін спостерігався і на ринку України: ціна бензину зросла на 20%, а дизельного палива — приблизно на 22%. Більший приріст цін нафтопродуктів на внутрішньому ринку України насамперед пов'язаний зі зниженням обмінного курсу гривні до іноземних валют та більшою часткою сировини (нафтопродукту) в кінцевій ціні реалізації[2].

Наявний НПЗ багато років не завантажені на всю потужність. Західноукраїнські НПЗ (НПК „Галичина” і „Нафтохімік Прикарпаття”) перетворюють українську нафту, схожу за своїм складом з каспійською, проте часто не працюють через відсутність сировини. Можлива перебудова цих заводів для більш глибокої та якісної реконструкції нафти, що є більш економічно виправданим, ніж побудова нового НПЗ. Лицева сторона нафтопроводу „Одеса-Броди” з наповненням каспійською нафтою передасть можливість змішувати джерела постачання нафти на ці західноукраїнські НПЗ. У цьому сенсі позитивним було би міжнародне співробітництво у справі реконструкції існуючих НПЗ, до чого заохотив Президент України керівництво Казахстану і Азербайджану на Саміті в Києві.

Всупереч достатнім потужностям нафтопереробки, в Україні на ринку нафтопродуктів інколи виникає криза, особливо у період осінніх і весняних польових робіт. Ознаками кризового стану у нафтопереробній галузі є зменшення обсягів переробки нафти, зміна цін і зниження якості нафтопродуктів. Результатом цього є те, що під час незгоди пального Україна примусово повинна імпортувати його з інших країн. Це є наслідком скорочення прибутку від реалізації вироблених нафтопродуктів, не дає змогу українським НПЗ профінансувати інноваційний розвиток. У той же час за рахунок покупців нафтопродуктів в Україні їх імпортери з Росії, Литви, Білорусі та інших країн збільшують рентабельність своїх НПЗ, вкладають чистий прибуток в їх розвиток, поповнюють бюджети своїх країн.

Іншою причиною для імпорту нафтопродуктів (моторного палива) є невідповідність внутрішньої продукції екологічним вимогам згідно європейських стандартів. Для наших нафтопереробних заводів виробництво нафтопродуктів європейського рівня - це проблема значних інвестицій в технологічне оснащення і реконструкцію. На сьогоднішній день найближчими до України імпортерами бензину євро-стандарту є Прибалтика, Білорусь, Румунія і Польща.

Україна, в свою чергу, експортує в інші країни (Румунію, Кіпр, Латвію, Італію, Велику Британію тощо) мазут, ціна за яку на 17,7 % менша від ціни імпоротної нафти. Отже, експортуючи щороку мільйони тон мазуту, вітчизняні НПЗ займаються благодійністю для інших країн на мільярди доларів. Це означає, що вони не можуть відбирати з важких залишків нафти легкі фракції моторного палива. Становище має змінитися в разі модернізації українських НПЗ, у той час коли з'явиться можливість замінити у експорті мазут на дорожчі дизельне паливо і автомобільний бензин.

Таблиця 1.2

Географічна структура імпорту нафти в Україну в 2016-2018 роках

(тис.тонн)

Країна	2016 рік	2017 рік	частка 2016 рік.,0/0	2018 рік	частка 2015 рік.,0/0	Зміна 2018/16,тис.т.
Білорусь	2173	2813	54,88	2336	43,11	-477
РФ	1334	1058	20,64	2044	37,72	986
Литва	465	550	10,73	540	9,96	-11
Греція	310	298	5,81	200	3,69	-98
Туркменістан	18	40	0,78	150	2,77	110
Індія	-	45	0,88	61	1,13	16
Польща	288	109	2,13	24	0,44	-85
Угорщина	54	58	1,13	22	0,41	-36
Ізраїль	137	87	1,7	21	0,39	-67
Всього	4835	5126	100	5419	100	293

На пропозицію впливають витрати на розвідування нафтових родовищ і виробництво нафтопродуктів, технологічний рівень, регулятивне оточення, а також цінові коливання. Високорозвинені країни споживають, як правило, більше за слаборозвинені, але існує тенденція суттєвого підвищення попиту на нафту з боку країн, що розвиваються (рис.1.2). Збільшення попиту на нафту в індустріальних регіонах буде пов'язано, головним чином, з

підвищенням попиту на нафтопродукти в транспортному секторі, де майже відсутні конкурентоспроможні, з економічного погляду, альтернативи цим видам палива немає.

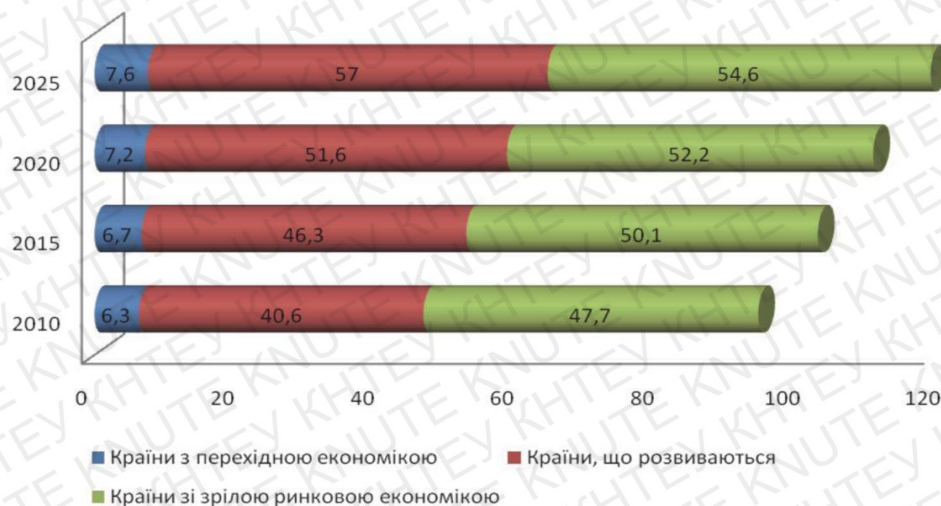

Рис.1.2 Прогнозне споживання нафти, млн. барелів/рік

Прогнозовано незначне зростання рівня споживання в короткостроковій перспективі, щороку необхідно переробляти близько 15–16 млн. тонн нафти. При цьому ще буде додатково вироблено приблизно 3–3,5 млн т мазуту (він може використовуватися для заміщення вугілля та газу на ТЕС) та близько 0,5–0,7 млн. тонн бітуму (використовується для ремонту доріг). Упродовж кількох десятиріч нафта була основним джерелом первинної енергії. Зростання глобальної економіки приведе до підвищення попиту на багато видів сировини та насамперед на нафту. Головну роль у формуванні попиту на нафтопродукти відіграє рівень використання опалення, електроенергії, транспорту, рівень розвитку економіки та кліматичні умови країни.

Таким чином, перспективи розвитку енергетичної галузі України є досить суттєвим, але потребують вкладення достатніх коштів в розвиток галузі і створення нових технологій, які вимагають законодавчого і політичного сприяння. Тенденції світового ринку нафти і нафтопродуктів

дозволяють зробити прогноз про поступове підвищення рівня світових цін на нафту та природний газ протягом наступного часу.

Такий стан речей буде зберігатись найближчим майбутнім незалежно від того, чи буде гальмуватись розвиток світової економіки. Багато економічних показників свідчать про збільшення обсягів споживання енергоресурсів на фоні поступового їх скорочення і ускладнень вилучень.

1.2. Нормативно-правові засади експертизи та митного оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом

При зовнішньоекономічній діяльності як країни, так і юридичної особи, виникає сукупність спірних питань щодо експортно-імпортних операцій товарів, у тому числі і нафти сирової. Тож, для вирішення та уникнення цих питань діяльність органів Державної фіскальної служби України регулюється сукупністю нормативно-правових актів.

Основним документом нормативно-правового регулювання імпорту нафти сирової є Митний кодекс України, який затверджений Законом України від 13.02.2012 №4495-VI. Даним документом встановлює, що законодавство України з питань державної митної справи складається з Конституції України, Митного кодексу України, інших законів України, з міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також з нормативно-правових актів, виданих на основі та на виконання Митного кодексу України та інших законодавчих актів, що регулюють такі питання [3]:

- встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України;
- митний контроль та митне оформлення товарів;
- застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- справляння митних платежів;

- ведення митної статистики;
- обмін митною інформацією;
- ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;
- запобігання та протидія контрабанді;
- боротьба з порушеннями митних правил;
- організація і забезпечення діяльності органів Державної фіскальної служби України, що спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Відповідно до статті 74 Митного кодексу України, імпорт (випуск для вільного обігу) - це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Особливою умовою для переміщення товарів, у тому числі і нафти сирової, є декларування. Декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю і митного оформлення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» визначено вимоги до оформлення і використання митних декларацій, на підставі яких декларуються товари, у тому числі і нафта сира, що переміщуються через митний кордон України підприємствами, та інші товари, що відповідно до законодавства України декларуються шляхом поданням митної декларації, передбаченої для підприємств, а також порядок внесення змін до митних декларацій, їх відкликання та визнання недійсними [4].

Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа». Даний нормативно-правовий документ

регулює питання, що пов'язані із правилами заповнення граф митних декларацій на бланках єдиного адміністративного документа форми МД-2, додаткових аркушів до нього форми МД-3, специфікації форми МД-8, порядок унесення відомостей до доповнення форми МД-6, випадки застосування специфікації, а також порядок оформлення, розподілу та використання аркушів усіх форм митної декларації [5].

При переміщенні товарів через митний кордон України трубопровідним транспортом, митному посту надаються документи, передбачені пунктом 5 частини першої та частиною третьою статті 335 Митного кодексу України.

При цьому як акт прийому-передачі товарів можуть використовуватися такі документи, оформлені за результатами переміщення товарів через митний кордон України у відповідному митному режимі за попередній календарний місяць:

- акт прийому-передачі нафти перевізниками – документ, який містить дані про кількість та фізико-хімічні показники нафти, поставленої протягом доби, підписаний перевізниками або перевізником і одержувачем (відправником);
- акт прийому-передачі нафти згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) – документ, який містить дані про партію нафти, переміщеної через митний кордон України, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і має відмітку українського перевізника про фактичний обсяг переміщеної нафти.

Митним кодексом України, щодо митної експертизи нафти сирової врегульовано статтею №356 «Про взяття проб» Митного кодексу України йдеться про взяття проб товарів, що здійснюється посадовими особами органу доходів і зборів в рамках процедур митного контролю та митного оформлення з метою встановлення характеристик, визначальних для:

1. класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
2. перевірки задекларованої митної вартості товарів;

3. встановлення країни походження товарів;
4. встановлення належності товарів до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, сильнодіючих чи отруйних речовин;
5. встановлення належності товарів до предметів, що мають художню, історичну чи археологічну цінність;
6. встановлення належності товарів до таких, що виготовлені з використанням об'єктів права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Також, органи доходів і зборів повинні бути ознайомлені з результатами проведених досліджень (аналізів, експертиз) проб товарів, взятих іншими державними органами, декларантами або уповноваженими ними особами, не пізніше наступного робочого дня після їх отримання зазначеними органами та особами, а також отримати примірники результатів таких досліджень (аналізів, експертиз)[6].

Декларанти або уповноважені ними особи повинні бути ознайомлені з результатами проведеного дослідження (аналізу, експертизи) проб та зразків товарів і отримати від органу доходів і зборів, яким призначено таке дослідження (аналіз, експертизу), примірники цих результатів не пізніше наступного робочого дня після проведення дослідження (аналізу, експертизи) спеціалізованим органом з питань експертизи та досліджень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, чи його відокремленим підрозділом або після отримання органом доходів і зборів примірників результатів такого дослідження (аналізу, експертизи) від інших державних органів. Ненадання примірників результатів досліджень у зазначений термін є порушенням службових обов'язків посадовими особами органу доходів і зборів. Що регулюється частиною дев'ятнадцятою статті 356 в редакції Закону № 405-VII від 04.07.2013.

У висновку про результати дослідження (аналізу, експертизи) зазначаються (частина дев'ята статті 357 із змінами, внесеними згідно із Законом № 405-VII від 04.07.2013):

1. місце і дата проведення дослідження (аналізу, експертизи);
2. ким і на підставі якого документа проводилося дослідження (аналіз, експертиза);
3. запитання, поставлені перед експертом;
4. об'єкти дослідження (аналізу, експертизи);
5. матеріали і документи, надані експерту;
6. зміст та результати дослідження (аналізу, експертизи) із зазначенням методів їх проведення;
7. оцінка результатів дослідження (аналізу, експертизи), висновки та їх обґрунтування.

Під час заповнення митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа декларант або уповноважена ним особа використовує відомчі класифікатори інформації з питань державної митної справи. Дане питання регулюється наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 №1011 «Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій» та наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2016 №1193 «Про затвердження змін до деяких відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій» [7].

Одним із основним засобів митного контролю є проведення експертизи. Часто виникає потреба у правильності визначення коду товару згідно з УКТЗЕД, встановити країну походження, визначити відповідність митної вартості задекларованого товару, зазначеної в митній декларації тощо.

Наказом Державної фіскальної служби України від 02.12.2016 №1058 «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із

Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку» визначає послідовність та порядок виконання дій посадовими особами структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України при направленні запитів про проведення досліджень, постанов про призначення експертиз у справах про порушення митних правил до Департаменту податкових та митних експертиз, а також проведення дослідження експертами цього департаменту.

Митниця, у зоні діяльності якої знаходиться місце митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом у разі, якщо здійснення фактичного контролю покладено не на митницю, уповноважений на здійснення митних формальностей на трубопровідному транспорті, зобов'язаний:

- Здійснювати фактичний контроль згідно з вимогами цього Порядку.
- Здійснювати облік актів про результати фактичного контролю.
- Направляти на адресу митниці, уповноваженого на здійснення митних формальностей на трубопровідному транспорті, не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним: акти прийому-передачі нафти та сертифікати фізико-хімічних показників товарів згідно пунктом 3.10 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 292 від 27.02.2017.

Таким чином, проаналізувавши базу нормативно-правового регулювання імпорту нафти трубопровідним транспортом, що охоплює ряд нормативно-правових документів, основними з яких для здійснення митного оформлення при імпорті нафти є Митний кодекс України, накази Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 629.

РОЗДІЛ 2

МИТНА ЕКСПЕРТИЗА НАФТИ СИРОЇ

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Дослідження нафти сирови проводилась у Департаменті податкових та митних експертиз Державної фіскальної служби України. Загальна схема дослідження представлена на Рис 2.1.

Рис. 2.1 Схема проведення досліджень нафти сирови

Предметом дослідження є митна експертиза нафти сирової.

Об'єктом дослідження є нафта сира, що переміщується через митний кордон України в режимі імпорту. Для проведення митної експертизи нафти сирової було обрано зразки трьох різних виробників з різних країн:

- Зразок №1 – нафта сира, що імпортується з Азербайджану, компанією «Azerbaijan International Operating Co. (AIOC)»;
- Зразок №2 – нафта сира, що імпортується з Казахстану, компанією ТОО СП «Тенгизшевройл»;
- Зразок №3 – нафта сира, що імпортується з Білорусі, компанією ЗАО «Белорусская нефтяная компания», що задекларований в МД UA101180/2019/986674 (дод.А).

При проведенні митної експертизи експертами й експертними установами використовуються різні методи дослідження. Органолептичним методом дослідження було перевірено:

1. Зовнішній вигляд взятих проб, відповідність ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості», а саме колір проби, прозорість та наявність сторонніх домішків [8];
2. В'язкість проби, згідно ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості»;
3. Запах проб, який має бути характерним для нафти сирової (не обробленої).

Аналітичним методом дослідження було проаналізовано товаросупровідну документацію, яка повинна відповідати вимогам декларування, згідно з Митним кодексом України. Визначення стандартів щодо нафти сирової, та перевірка відповідності взятих проб цим стандартам за допомогою спеціальної апаратури та реактивам.

На першому етапі експерт ознайомився із вихідними даними, з обставинами справи та з питаннями, які були поставлені перед ним. Вихідними даними для проведення митної експертизи нафти сирової є запит про проведення експертизи та товаросупровідна документація. Разом із

запитом про проведення експертизи нафти було подано таку товаросупровідну документацію:

- митна декларація (дод. А);
- зовнішньоекономічний договір (контракт) (дод.В);
- рахунок-фактура (інвойс) (дод.Б);
- ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості».

На другому етапі проведення митної експертизи експерт проводив дослідження нафти сирої з метою встановлення її товарної приналежності. Під час експертизи нафти було встановлено, що даний товар належить до продуктів мінерального походження, а саме до палива мінерального (група 27) відповідно до УКТЗЕД; було визначено показники, які впливають на вартість даного товару та відповідність характеристик нафти відомостям, що зазначені на маркуванні та в товаросупровідній документації. Результати митної експертизи нафти відображені у висновку експерта.

Вимірювальним методом було проведено наступні випробування, та виражені у кількісних показниках у додатку Г:

- Для визначення масової частки механічних домішок, органічних хлоридів і парафіну складають накопичувальну пробу з рівних кількостей нафти всіх об'єднаних проб за період між вимірами, відібраних згідно статті №356 «Про відбір проб для митної експертизи» Митного кодексу України. Проби поміщають в герметичний посудину, Тиск насичених парів, вихід фракцій, масову частку сірководню і легких меркаптів визначають в точкових пробах;
- Масову частку сірки визначають по ГОСТ 1437-75, масова частка сірки не повинна бути більше 2%, відповідно до заявленого класу нафти «сірчаста». При розбіжності в оцінці якості нафти по масовій частці сірки визначення виконують по стандарту;
- Щільність нафти при температурі 20 °С визначають за ГОСТ 3900-85 і з додатком А (пункт 2), при температурі 15 °С - за ГОСТ 31072 або додатком

А (пункти 3-5). Щільність нафти на потоці в нафтопроводі визначають ареометрами. При розбіжності в оцінці щільності нафти, щільність визначають по ГОСТ 3900 або ГОСТ 31072;

- Масову частку води визначають по ГОСТ 2477-65. Допускається застосовувати метод згідно з додатком А (пункт 6). При розбіжності в оцінці якості нафти масову частку води визначають по ГОСТ 2477-65 із використанням безводного ксилолу або толуолу;

- Масову концентрацію хлористих солей в нафті визначають по ГОСТ 21534-76. Допускається застосовувати метод згідно з додатком А (пункт 7). При розбіжності в оцінці якості нафти масової частки концентрації хлористих солей визначають методом А по ГОСТ 21534-76;

- Тиск насичених парів нафти визначають по ГОСТ 1756-2000, згідно з додатком А (пункт 8). Допускається застосовувати метод згідно з додатком А (пункт 9) з приведенням до тиску насичених парів по ГОСТ 1756-2000.

При проведенні експертизи нафти ще одним етапом експертизи при митному контролі є його митне оформлення. Митне оформлення нафти сирової здійснювалося в м/п «Північний» на основі МД UA101180/2019/986674, яка була подана до митного оформлення, згідно з якої партія нафти імпортувалась на митну територію України з Білорусії.

Таким чином, дослідження нафти сирової передбачає здійснення митної експертизи за визначеними методами з належним оформленням результатів в акті експертизи.

2.2. Визначення критеріїв та методів для проведення митної експертизи нафти сирової

Митна експертиза нафти сирової передбачає підбір критеріїв та методів її проведення. Критерії експертизи – це характеристики товарів, які дають можливість ототожнювати найменування представленого товару з найменуванням, зазначеним в нормативно-правових та товаросупровідних документах.

Критеріями митної експертизи нафти є найменування, класифікаційна група, найменування виробника (країна походження), товарний знак, органолептичні та фізико-хімічні показники якості.

До засобів ідентифікації нафти відносяться нормативні документи, а саме державні стандарти, технічні умови тощо, які регламентують показники якості та можуть бути використані для цілей ідентифікації нафти сирової. Серед нормативних та товаросупровідних документів, які являються засобами ідентифікації нафти сирової виділяють:

- зовнішньоекономічний договір (контракт) № 234 від 27.09.2019(дод. Б);
- ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості».

Вимоги до якості нафти в Україні регламентуються ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості». Але цей нормативний документ встановлює лише вимоги до якості цих товарів і не містить чіткої номенклатури показників, які можуть бути використані у якості критеріїв для проведення їх експертизи у митних цілях. Тому при проведенні експертизи нафти, що переміщується через митний кордон України, в якості засобів експертизи слід використовувати УКТЗЕД .

Митна експертиза нафти сирової здійснюється за органолептичними (за допомогою органів чуття людини), аналітичними (на основі документації) та вимірювальними (за допомогою лабораторних досліджень) методами.

Органолептичний метод застосовували при проведенні експертизи нафти у випадках:

- ідентифікації нафти, відповідність характерним ознакам, властивим даному товару відповідно до нормативно-технічної документації;
- виявлення дефектів нафти та ступеня їх допустимості (смітні домішки, колір).

Вимірювальні (лабораторні) методи – це методи визначення значень показників нафти за допомогою спеціальних приладів, апаратури тощо.

Різновидами вимірювальних методів є фізичні методи, які є методами визначення якості нафти, що використовують для характеристики фізичних властивостей даного товару.

Характеристика основних критеріїв та методів ідентифікації нафти для митних цілей представлена в табл. 2.2.

Таблиця 2.1

Характеристика критеріїв, показників, та методів для проведення митної експертизи нафти

Критерії	Засоби	Методи
1	2	3
Тиск насичених парів	ГОСТ 1756-2000,	Вимірювальний
Фракційний склад	ГОСТ 2177-99,	Вимірювальний
Вміст води	ГОСТ 2477-65	Вимірювальний
Щільність	ГОСТ 3900-85	Вимірювальний
Механічні домішки	ГОСТ 6370-83	Вимірювальний
Вміст парафіну	ГОСТ 11851-85	Вимірювальний
Вміст хлористих солей	ГОСТ 21534-76	Вимірювальний
Вміст сірки	ГОСТ 1437-75	Вимірювальний

Таким чином, при виборі критеріїв ідентифікації нафти сирової слід керуватись класифікаційними ознаками відповідно до нормативних документів. Для проведення митної експертизи нафти було обрано такі критерії: найменування, виробник, країна походження, щільність, вихід фракції, масова частка парафіну, масова частка води, масова частка хлористих солей, частка механічних домішок і тиск насичених парів. Запропоновані критерії ґрунтуються на основі інформації, яка відображається у товаросупровідних та нормативних документах і є визначальними для нафти сирової в процесі митного контролю та митного оформлення.

2.3. Митна експертиза сирової нафти та оформлення її результатів

Митна експертиза нафти сирової є важливою процедурою, під час якої виявляють відповідність досліджуваного виду продукції його аналогу (базовій моделі, зразку-еталону) із однорідної групи, що характеризується тією ж сукупністю показників та властивостей, відповідному опису на маркуванні, в нормативних та технічних документах.

Митна експертиза проводилась відповідно до нормативної документації на методи випробування до кожного обраного критерію.

Для проведення митної експертизи нафти сирової нами було обрано три зразки даного товару різних виробників та країн походження, специфічні характеристики та опис яких подано в табл.2.2. За обраними критеріями, методами та засобами була проведена митна експертиза представлених зразків.

Початковим (першим) етапом митної експертизи нафти була розпочата з аналізу інформації, що зазначена у супровідних документах кожного із представлених зразків, відповідно до вимог Технічного регламенту ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості».

За результатами даних, що наведені в табл. 2.2, всі досліджувані зразки нафти різних виробників відповідають встановленим вимогам чинних нормативних документів.

Дані критерії експертизи ґрунтуються на основі нормативно-правової документації та інформації, яка відображається в товаросупровідних документах та є визначальними для експертизи товару. Дані показники відповідають ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості».

Таблиця 2.2

Класифікація та нормативи для нафти сирії

Найменування показника	За ДСТУ 4345:2004 нафта сира ділиться на 5 типів, за щільністю				
	Тип 0 Особливо легка	Тип 1 Легка	Тип 2 Середня	Тип 3 Важка	Тип 4 Бітумінозна
1	2	3	4	5	6
1. Щільність, кг/м ³ , при температурі: 20 °С ГОСТ 31072	Не більше 830,0	830,1-850,0	850,1-870,0	870,1-895,0	Більше 895,0
2. Щільність при температурі: 15 ОС, кг/м ³ ГОСТ 31072	Не більше 833,7	833,8-853,6	853,7-873,5	873,6-898,4	Більше 898,4
3. Вихід фракції, %об., не менше, до температури 200°С ГОСТ 2177 (метод Б)	30	27	21	-	-
4. Масова частка парафіну, %, не більше ГОСТ 11851	6	6	6	-	-

Згідно ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості» за ступенем підготовки нафта ділиться на 3 групи (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Класифікація та нормативи для нафти сирії

Найменування показника	Норма для групи нафти за ДСТУ 4345:2004			Метод дослідження
	1	2	3	
1. Масова частка води, % не більше	0,5	0,5	1,0	ГОСТ 2477
2. Масова концентрація хлористих солей, мг/дм ³ , не більше	100	300	900	ГОСТ 21534
3. Масова частка механічних домішок, %, не більше	0,05			ГОСТ 6370
4. Тиск насичених парів, кПа (мм. рт. ст.), не більше	66,7(500)			ГОСТ 1756

Проаналізувавши результати досліджень слід зазначити, що всі три види товару, які представлені різними виробниками відповідали вимогам нормативних документів та товаросупровідної документації за обраними критеріями та можуть реалізовуватися на території України й перетинати її митний кордон.

Результати фізико-хімічних показників якості нафти сирії представлені в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Результати фізико-хімічних показників митної експертизи

Найменування показника	Зразки		
	№1 «Azerbaijan International Operating Co. (AIOC)» Країна: Азербайджан	№2 ТОО СП «Тенгизшевройл» Країна: Казахстан	№3 ЗАО «Белорусская нефтяная компания» Країна: Білорусь
1	2	3	4
1. Щільність, кг/м3, при температурі: 20°C	805	824	815
2. При температурі 15°C, кг/м3	808,7	827,8	818,4
3. Вихід фракції, %об., до температури 200°C	35	33	35
4. Масова частка парафіну, %	3	5	4
5. Масова частка води, %	0,5	0,5	0,5
6. Масова концентрація хлористих солей, %	90	96	89
7. Масова частка механічних	0,01	0,02	0,03
8. Тиск насичених парів, кПа (мм. Рт. Ст.)	63	64	63

Отже, проаналізувавши результати досліджень слід зазначити, що всі зразки різних країн виробників відповідали вимогам нормативних документів та товаросупровідної документації за обраними критеріями та можуть

перетинати митний кордон України в режимі імпорту та реалізовуватись на її території.

Результати проведених досліджень (зразок №3) було оформлено висновком встановленої форми (дод. Г). Зокрема експертом надано відповіді на поставлені питання, а саме визначені значення фізико-хімічних показників зразків не суперечать даним наданих копій товаросупровідної документації. Усі зразки товару визначені як нафта сира. За результатами досліджень зразків згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності вони відповідають коду 2709 00 90.

РОЗДІЛ 3

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ НАФТИ СИРОЇ, ЩО ПЕРЕМІЩУЄТЬСЯ ТРУБОПРОВІДНИМ ТРАНСПОРТОМ

3.1. Визначення коду нафти сирови згідно з УКТЗЕД

При запровадженні державою ряду засобів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, таких як ліцензування або встановлення ставок мита, зробити це для усіх товарів без їх чіткої систематизації складно. Щоб мати можливість відрізнати різні товари, їх слід відповідно систематизувати та класифікувати.

Органи ДФС України для цілей митного оформлення товарів використовують УКТЗЕД, яка є товарною номенклатурою Митного тарифу. Міжнародною основою УКТЗЕД є Гармонізована система опису та кодування товарів Всесвітньої митної організації (ГС/HS).

Кожному коду товару відповідає певна ставка мита. УКТЗЕД разом зі ставками мит складають Митний тариф України, який затверджений Законом України «Про Митний тариф України» №584-VII від 19.09.2013[9].

При переміщенні товарів, у тому числі і нафти сирови, через митний кордон країни виникають деякі проблемні питання щодо декларування товару, в першу чергу пов'язані з неправильним визначенням коду згідно з УКТЗЕД.

УКТЗЕД має шість рівнів класифікації, що побудовані за ступенем зростання деталізації і відповідної кількості цифрових знаків кодування [10].

Перший рівень – розділи. Їх в Українській класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності 21. На цьому рівні нафта сира відноситься до товарів розділу 5 «Мінеральні продукти».

Другий рівень класифікації товарів в УКТЗЕД – групи. Усього їх 97. У них товари згруповані згідно з матеріалом виготовлення, функціями, які вони

виконують, ступенем обробки. Цьому рівню відповідають цифрові позначення з двома знаками від 01 до 97. Вони і є першими двома цифрами у десятизначному коду товару. Нафта сира відноситься до групи 27 «Палива мінеральні, нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні».

Третій рівень класифікації нафти сирі згідно з УКТЗЕД – товарна позиція. Деталізація товарів на цьому рівні здійснюється за більш специфічними ознаками. Товарні позиції – це чотиризначні коди, перші два знаки в яких є номером групи. Згідно з УКТЗЕД нафта сира класифікуються у товарній позиції 09 00 «Нафта або нафтопродукти сирі, одержані з бітумінозних порід (мінералів):».

Визначимо код нафти сирі згідно з УКТЗЕД, що задекларований в графі 31 для товару №1 митної декларації UA101180/2019986674.

Код нафти сирі згідно з УКТЗЕД зазначений в графі 33 «Код товару» для товару №1 митної декларації UA. В першому підрозділі графи 33 МД зазначаються перші 8 знаків коду нафти сирі згідно з УКТЗЕД – 2709 00 90. У другому підрозділі графи зазначається дев'ятий та десятий знаки коду нафти сирі згідно з УКТЗЕД – 00. У п'ятому підрозділі графи 33 МД проставляється «1», тому що даний товар підлягає імпортному контролю. Таким чином, код нафти сирі – 2709 00 90 00, який зазначений в графі 33 МД UA101180/2019/986674.

Нафта сира згідно з УКТЗЕД відноситься до розділу 5 «Мінеральні продукти», групи 27 «Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні».

Розглянувши групу 27 УКТЗЕД було визначено, що нафта сира класифікується в товарній позиції 2709 «Нафта або нафтопродукти сирі:». Таким чином, можемо поетапно проаналізувати визначення коду досліджуваної нафти сирі з УКТЗЕД.

Відповідно до пояснень до УКТЗЕД, до товарної позиції 2709 «Нафта або нафтопродукти сирі», відноситься нафта.

Таблиця 3.1

Товарна позиція 2709

2709 00	Нафта або нафтопродукти сирі, одержані з бітумінозних порід (мінералів):
2709 00 10 00	- газовий конденсат природний
2709 00 90 00	- інші

До цієї товарної позиції включається сира нафта, а також сира нафта, одержана з бітумінозних порід (мінералів), наприклад, із сланців, вапнякових порід, пісковиків, тобто природні продукти, незалежно від їхнього складу, одержані зі звичайних чи конденсатних покладів нафти або шляхом деструктивної перегонки бітумінозних мінералів. Одержані в такий спосіб сирі нафти включаються до цієї товарної позиції, навіть якщо вони піддавалися таким видам оброблення:

- декантації;
- знесолюванню;
- дегідратації;
- стабілізації для нормалізування тиску парів;
- видаленню дуже легких фракцій з метою повернення їх у нафтові поклади для підвищення якості дренажу і підтримки пластового тиску;
- додавання лише тих вуглеводів, які були раніше одержані фізичними методами під час вищезгаданих процесів оброблення;
- будь-яким іншим незначним процесам перероблення за умови, що вони істотно не змінюють основні властивості продукту.

Товарна позиція 2709 00 охоплює тільки продукти, які мають властивості, характерні для сирової нафти або нафтопродуктів різноманітного походження (наприклад, питому густину, криву перегонки, вміст сірки, температуру застигання, в'язкість)[11].

Таким чином, система кодування забезпечує високий ступінь деталізації номенклатури товарів. Це має особливе значення для її

застосування в національних товарних номенклатурах: держави, не порушуючи відповідних міжнародно-правових норм, що закріплюють основи системи кодування, одержують можливість у відомих межах змінювати рівень деталізації, виходячи з національних інтересів. Розроблена система кодування дозволяє при необхідності провести подальше розширення номенклатури товарів без порушення системи класифікації. Вона передбачає резерв для включення нових чи специфічних товарів.

За результатами аналізу нафта сира класифікуються у розділі 5 «Мінеральні продукти», група 27 «Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні», в товарній позиції 2709 «Нафта або нафтопродукти сирі, одержані з бітумінозних порід (мінералів):» за кодом 2709 00 90 00 згідно з УКТЗЕД.

3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів на нафту сиру

Методологія визначення митної вартості в Україні базується на загальних принципах митної оцінки, прийнятих у міжнародній практиці. Визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію держави, може здійснюватись із використанням різних методів розрахунку.

При визначенні митної вартості товарів витрати, понесені до перетину митного кордону, якщо вони не включені до рахунку-фактури, додаються до фактурної вартості (за навантаження товару на транспортний засіб, за страхування тощо), а витрати, понесені після перетину митного кордону, вираховуються, якщо вони були включені до рахунку-фактури.

Згідно з інвойсом № 42 від 25.11.2019 (дод. Б) ціна за товар «Нафта сира (не піддавалась процесам первинної переробки) ДСТУ 4345:2004 «Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості», вміст хлористих солей – 89мг/дм³ (0.0058%); Країна виробництва – ВУ(Білорусія); вартість становить 116 000 дол. США. В ціну, що підлягає сплаті за товар, включено витрати на транспортування нафти до перетину митного кордону

України. Зазначені витрати на транспортування необхідно включити в ціну товару при визначенні митної вартості.

За МД UA101180/2019/986674 (дод. А), в графі 20 «Умови поставки» зазначено код DDP. Умови поставки DDP Інкотермс 2010 – розшифровується як «Delivered Duty Paid» named place of destination перекладається «Поставка з оплатою мита» вказана назва місця призначення означає, що продавець надасть експортну та імпорتنу митну очистку, і готовий до розвантаження з прибулого транспортного засобу в розпорядження покупця в зазначеному місці призначення.

Умови поставки DDP покладають на продавця нести всі ризики, пов'язані з транспортуванням товару до зазначеного пункту призначення.

Продавець зобов'язаний нести всі витрати, пов'язані з транспортуванням товару, включаючи будь-які збори для експорту з країни і для імпорту в країну призначення. Під словом «збори» тут мається на увазі відповідальність і ризики за проведення митного очищення, а також за оплату митних формальностей, митних зборів, податків та інших зборів.

Умови поставки DDP не можуть застосовуватися, якщо продавець прямо чи опосередковано не може забезпечити виконання імпорتنих митних процедур для ввезення товару. Якщо сторони бажають виключити із зобов'язань продавця сплату деяких витрат, що підлягають оплаті при імпорті (таких, як податок на додану вартість - ПДВ), це повинно бути чітко визначене в контракті.

Термін DDP може застосовуватися під час перевезення товару будь-яким видом транспорту, включаючи змішані перевезення. Під словом «перевізник» розуміється будь-яка особа, яка на підставі договору перевезення бере на себе зобов'язання забезпечити самому або організувати перевезення товару по залізниці, автомобільним, повітряним, морським і внутрішнім водним транспортом або комбінацією цих видів транспорту.

У той час як термін EXW покладає на продавця мінімальні обов'язки, термін базису поставки DDP передбачає максимальний обсяг обов'язків

продавця. При намірі сторін покласти на покупця всі ризики і витрати по виконанню імпорتنих митних формальностей для ввезення товару доцільно використовувати термін DAP.

При визначенні митної вартості нафти сирової згідно з митною декларацією № UA101180/2019/986674 застосовувався перший метод – за ціною договору. Митна вартість розраховується за формулою (3.1):

$$MB = Ц \times KB \quad (3.1)$$

де MB – митна вартість, грн.;

Ц – ціна товару за контрактом у валюті контракту;

KB – курс валют на день подання митної декларації.

Таким чином, митна вартість становить:

$$MB = 116000.00 \times 25.1 = 2\,911\,600.00 \text{ (грн.)}$$

Орган доходів і зборів може відмовити у митному оформленні нафти за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, у разі:

- невірно проведеного декларантом або уповноваженою ним особою розрахунку митної вартості;
- неподання декларантом або уповноваженою ним особою необхідних документів, або відсутності у цих документах всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари;
- невідповідності обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару;
- надходження до органу доходів і зборів документально підтвердженої офіційної інформації органів доходів і зборів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості.

В даному випадку Енергетична митниця ДФС не надавала картку відмови при митному оформленні нафти. Для визначення акцизу використовується Податковий кодекс України, відповідно до якого визначений код згідно з УКТЗЕД – 2709 00 90 підпадає під ставку акцизу 40 євро з тонни сирової нафти.

Акциз розраховується за формулою (3.2):

$$C_A = H * A_{\text{ст}} \quad (3.2)$$

де C_A – акциз;

H – вага товару (нетто);

$A_{\text{ст}}$ – ставка акцизу.

При митному оформленні нафти акциз становить:

$$A = 400(\text{т.}) * 40(\text{євро}) = 16000.00 \text{ євро}$$

$$16000.00 \text{ євро} = 432\,000.00 \text{ грн.}$$

Для визначення мита використовується Закон України «Про Митний тариф України», відповідно до якого визначений код згідно з УКТЗЕД - 27090090 підпадає під ставку мита 0% (пільгова і повна ставка ввізного мита).

Мито розраховується за формулою (3.3):

$$M = MB * M_{\text{ст}} \quad (3.3)$$

де M – мито;

MB – митна вартість товару;

$M_{\text{ст}}$ – визначена ставка ввізного мита.

Таким чином, в даному випадку ввізне мито дорівнює нулю.

Основним документом для визначення ставки податку на додану вартість та особливості його розрахунків є Податковий кодекс України, де ПДВ становить 20%. Відповідно до Податкового кодексу ПДВ розраховується за формулою (3.4):

$$\text{ПДВ} = (A + MB) * 20\% \quad (3.4)$$

де ПДВ – податок на додану вартість;

MB – митна вартість товару;

A – акциз.

При митному оформленні нафти ПДВ становить:

$$\text{ПДВ} = (3\,343\,600.00) * 20\% = 668\,720.00 \text{ (грн.)}$$

Оскільки за формулами ми розрахували суму мита та ПДВ, наступним етапом буде порядок заповнення графі 47 МД. За класифікатором видів надходжень бюджету, що контролюється митними органами, мито у МД зазначають під кодом 020, ПДВ – 028, акциз – 071.

Таким чином, у колонці «Вид» зазначаємо відповідно до цифрових позначень виду платежу, що ми здійснюємо. За основу нарахування при розрахунку мита зазначають митну вартість. При позначенні ПДВ основу нарахування розраховують таким чином: сума митної вартості та мита. В колонці «Ставка» зазначають ставку мита та ставку ПДВ. В колонці «Сума» зазначається сума мита та ПДВ, яку потрібно сплатити. «Спосіб розрахунку» має кодове значення за Класифікатором способів розрахунку - 01, що означає – сплата митних платежів у безготівковій формі через рахунки, відкриті на ім'я митних органів в територіальних органах Державної казначейської служби.

Платежі, застосовані до товару, зазначаються в 47 графі МД «Нарахування платежів».

Отже, можемо зробити висновок з розрахунків платежів, що при оподаткуванні нафти при імпорті в Україну сплачується ПДВ та акциз у розмірі 40євро/тонну. Зазначимо, що цей тариф застосовується тільки до нафти сирової з кодом товару 2709 00 90(УКТЗЕД). Також, при імпорті нафти сирової не сплачується мито, що зазначено у Законі України «Про митний тариф України».

3.3. Аналіз митного оформлення нафти сирової, що переміщується трубопровідним транспортом за митною декларацією

Аналіз митного оформлення нафти сирової розглянемо на прикладі нафти сирової, що не піддавалась процесам первинної переробки. ДСТУ 4345:2004, вміст хлористих солей – 51мг/дм³, масова частка сірки – 1,73%. Виробник

(продавець) ЗАО «Белорусская нефтяная компания» (Білорусь), отримувач (покупець) ПП «УКРПАЛЕТСИСТЕМ» (Україна, м. Коростень).

Основним документом, що подається для митного контролю та оформлення товарів, в тому числі нафти сирової, є митна декларація. Це заява, яка містить відомості про товари та інші предмети та мету їх переміщення через митний кордон України (додаток А).

Разом із заповненою митною декларацією подається повний пакет документів, які оформлялися для здійснення зовнішньоекономічної операції та необхідні для здійснення митного оформлення товарів. У нашому випадку для митного оформлення нафти сирової що переміщується трубопровідним транспортом згідно МД UA101180/2019/986674, декларантом було підготовлено повний пакет необхідних документів, які наведені в табл. 3.2 та зазначені в гр. 44 поданої МД.

Разом з МД та всіма необхідними документами, декларант також подає електронну копію МД, що використовується для проведення процедур митного контролю й митного оформлення, для формування митної статистики зовнішньоекономічної діяльності.

Основними документами, які подавалися для митного оформлення партії нафти сирової є:

- Рахунок-фактура (Інвойс) від 25.11.2019 №42(дод. Б);
- Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу, стороною якого є виробник товарів від 27.09.2019 №234(дод. В).

Таблиця 3.2

Перелік документів, які були подані для митного оформлення нафти сирової згідно МД UA101180/2019/986674

Код	Номер документа	Дата	Назва документа
0380	42	25.11.2019	Рахунок-фактура (інвойс)
4100	234	27.09.2019	Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу
1505	567/2019	19.11.2019	Висновок ДПМЕ

Проведена перевірка відомостей, які наведені у документах, поданих для митного контролю та митного оформлення нафти сирової, показала відповідність відомостей, наведених в документах та відповідних графах МД UA101180/2019/986674.

Порядок здійснення митного контролю й митного оформлення нафти сирової у режимі імпорту із застосуванням митної декларації здійснюється таким чином:

1. «Прийняття МД до оформлення»

При цьому здійснюється:

1) перевірка повноважень декларанта. Декларантом виступав ПП «УКРПАЛЕТСИСТЕМ», відомості про якого наведені в гр. 14 МД UA101180/2019/986674;

2) перевірка дотримання строків подання МД митному органу призначення;

3) за допомогою програмного забезпечення перевірка правильності заповнення декларантом МД. Перевірка показала, що графи МД UA101180/2019/986674 заповнені правильно і відповідають відомостям, які містяться у поданих документах;

4) перевірка відповідності відомостей, унесених до всіх граф електронної декларації МД, відомостям, що містяться у відповідних графах МД на паперовому носії;

5) перевірка комплектності отриманих від декларанта документів і їх відповідності даним, зазначеним у графах 40 і 44 МД;

6) перевірка наявності документів, що видаються вповноваженим органом державної влади на окремі товари, щодо переміщення яких через державний кордон України встановлено обмеження, - з урахуванням заявленого декларантом коду товару згідно з товарною номенклатурою.

Фактичний контроль товарів здійснюється посадовими особами митниць (митних постів), у зоні діяльності яких знаходяться місця митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України

трубопровідним транспортом, у тому числі митницею (митним постом), уповноваженою на здійснення митних формальностей на трубопровідному транспорті, згідно з визначеним ДФС розподілом місць митного контролю товарів та митниць, на які покладається фактичний контроль (з наказу Міністерства фінансів № 292 від 27.02.2017).

Особливостями митного оформлення нафти сирової, яка переміщується трубопровідним транспортом, є саме особливості переміщення трубопроводом. Адже система магістральних нафтопроводів України включає 19 нафтопроводів загальною довжиною 506,6 км, 51 НПС і морський нафтовий термінал «Південний», потужністю 14,5 млн. тонн/рік. На рис. 3.2 зображено карту нафтопроводів України.

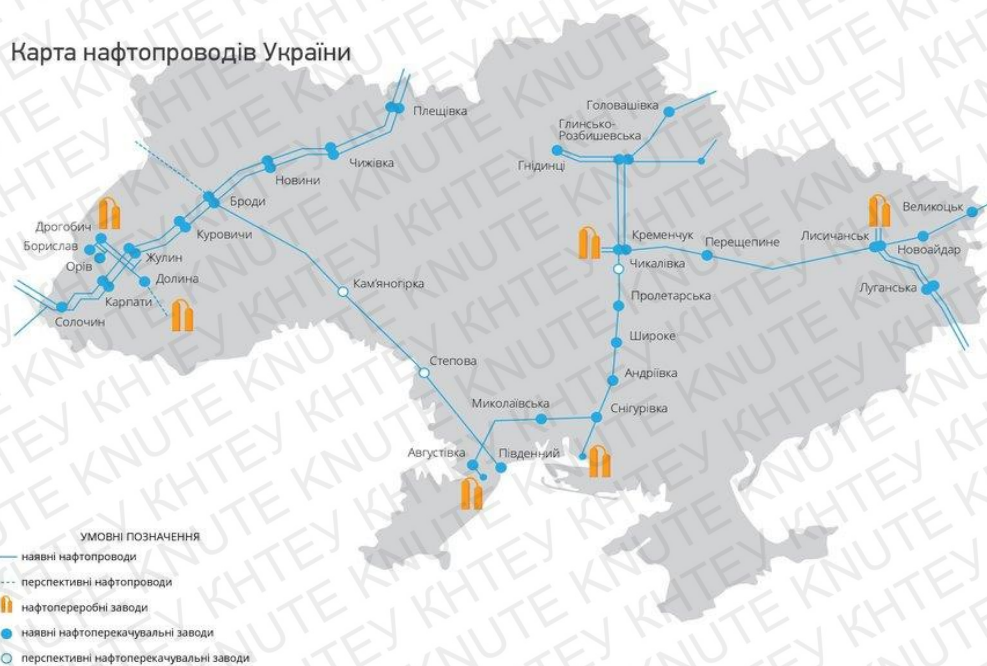

Рис. 3.2. Карта нафтопроводів України[12].

Проаналізувавши нормативно-правову базу щодо переміщення енергоносіїв через митний кордон України трубопровідним транспортом. Зазначено, що в міжнародному праві та національному законодавстві широко використовується поняття «енергоносії», в яке включений значний перелік

товарів. Визначено, що аналіз українського законодавства щодо транспортування товарів трубопровідним транспортом дозволив встановити такий перелік енергоносіїв (товарів), якими є нафта, нафтопродукти, аміак, етилен, природний газ.

За результатами аналізу нормативної бази з'ясовано, що переміщення енергоносіїв здійснюється магістральним трубопровідним транспортом та міждержавними лініями електропередачі, які мають стратегічне значення для України і знаходяться у власності держави. Встановлена відсутність у національному законодавстві обмеженого кола суб'єктів, які мають право на переміщення через митний кордон України енергоносіїв.

Акцентовано увагу на тому, що у структурі ДФС України спеціально створений орган доходів і зборів, Енергетична митниця, в компетенцію якої входить здійснення митного контролю та митного оформлення нафти, природного газу, електроенергії, нафтопродуктів та аміаку, що переміщуються трубопровідним транспортом, у тому числі з перевантаженням з інших видів транспорту або на інші види транспорту.

Проаналізовано специфіку виконання митних формальностей з виокремленням дій щодо нафти, нафтопродуктів, аміаку, етилену, природного газу, які переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом.

За результатами дослідження визначено, що під час переміщення енергоносіїв через митний кордон України трубопровідним транспортом виконуються такі митні формальності, пов'язані з митним оформленням:

- декларування;
- прийняття періодичної митної декларації;
- оформлення періодичної митної декларації;
- завершення митного оформлення;
- декларування;
- прийняття додаткової декларації;
- оформлення додаткової декларації;

- завершення митного оформлення.

З'ясовано, що виконується одна митна формальність, пов'язана з митним контролем, – фактичний контроль, яка складається з наступних дій: подання декларантом додаткової 21 декларації митниці; прибуття до місця митного контролю та зняття митного забезпечення; зняття показників приладів обліку товарів; накладення митного забезпечення; складення акту про результати фактичного контролю.

За результатами здійснення фактичного контролю складається акт про результати фактичного контролю у двох примірниках.

Один з примірників акта про результати фактичного контролю зберігається в митниці (митному пості), у зоні діяльності якої розташоване місце митного контролю, другий - на підприємстві трубопровідного транспорту.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №631 завершення митного оформлення нафти сирової здійснюється шляхом проставлення у митній декларації UA101180/2019/986674 відбитка особистої номерної печатки посадової особи м/п «Північний», яка завершила митне оформлення нафта, у графі D/J «Відмітки митного органу відправлення/призначення» аркуша форми МД-2; внесення за допомогою Автоматизованою системи митного оформлення до електронної митної декларації UA 101180/2019/986674 відмітки про завершення митного оформлення нафти та номера особистої номерної печатки посадової особи м/п «Північний», яка завершила митне оформлення даного товару.

Отже, митне оформлення та митний контроль як процедура митного оформлення є суттєвим впливом на митно-тарифну політику, який може стимулювати реалізацію економічних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, чи навпаки, перешкоджати їх реалізації. Система митного контролю та митного оформлення є адміністративними заходами, які здійснюють органи Державної фіскальної служби України при регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведені у випускній кваліфікаційній роботі дослідження, дозволяють зробити наступні висновки:

1. Проаналізувавши ринок нафти сирової в Україні та світі, можна зробити висновок що основними імпортерами нафти сирової в Україну є Білорусь, Російська Федерація, Литва та Казахстан.

За результатами дослідження, виявили за прогнозами збільшення споживання нафти, а саме нафтопродуктів у країнах що розвиваються.

Згідно результатам дослідження показників зовнішньоекономічної діяльності в товарній позиції «Нафта. Нафтопродукти», було виявлено суттєве зменшення експорту та збільшення імпорту нафти і нафтопродуктів.

2. Переміщення нафти сирової через митний кордон України регулює Митний кодекс України та інші законодавчі акти. Декларування нафти сирової відбувається відповідно до наказу Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 651 «Про порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа», оподаткування нафти сирової при переміщенні через митний кордон України відбувається відповідно до ЗУ від 19.09.2013 № 584-V/II «Про митний тариф України», ЗУ від 02.12.2010 №2755- VI «Податковий Кодекс України».

3. При виборі критеріїв ідентифікації нафти сирової слід керуватись класифікаційними ознаками відповідно до нормативних документів. Для проведення ідентифікації нафти було розроблено такі критерії: найменування, компанія-виробник, країна походження, щільність, вихід фракції, масова частка парафіну, масова частка води, концентрація хлористих солей, масова частка механічних домішків. Запропоновані критерії ідентифікації ґрунтуються на основі інформації, яка відображається у товаросупровідних та нормативних документах і є визначальними для ідентифікації нафти в процесі митного контролю та митного оформлення.

4. За результатами митної експертизи, показники нафти сирії (не піддавалась процесам первинної переробки) ДСТУ 4345:2004, вміст хлористих солей – 51 мг/дм³, масова частка сірки – 1.73%. Виробник ЗАО «Белорусская нефтяная компания» - відповідають заявленим.

5. За результатами аналізу нафта сира класифікуються у розділі 5 «Мінеральні продукти», група 27 «Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні», в товарній позиції 2709 «Нафта або нафтопродукти сирі, одержані з бітумінозних порід (мінералів):» за кодом 2709 00 90 00 згідно з УКТЗЕД.

6. Митне оформлення товарів та транспортних засобів починається з моменту подання митному органу митної декларації та пакета документів до неї та закінчується після проведення всіх необхідних митних процедур для випуску товарів у відповідний митний режим.

За результатами проведених досліджень, можемо надати такі пропозиції:

Перспективи завантаження і розвитку нафтотранспортної системи України пов'язані насамперед із відновленням роботи українських нафтопереробних заводів, а також реалізацію Європейського нафтотранспортного коридору з використанням нафтопроводу Одеса-Броди і морського нафтового терміналу «Південний».

Здійснення цього проекту не тільки забезпечило б завантаження вітчизняних НПЗ азербайджанською та казахською нафтою, диверсифікацію постачання нафти в Україну, й диверсифікацію її постачання до країн Центральної і Північної Європи. Прокладання ще одного маршруту транспорту нафти до держав Євросоюзу через митну територію України зміцнило б геополітичні позиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Енергоекологічна безпека нафтогазових об'єктів. /Говдяк Р. М., Семчук Я. М., Шелковський Б. І. та ін. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007. – 556 с.
3. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 №4495-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>
5. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства Фінансів України від 30.05.2012 № 651. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>
6. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів України від 02.11.2016 № 1058. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>
7. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1011201-12>
8. ДСТУ-4345:2004. Нафтопродукти. Палива рідкі. Номенклатура показників якості/ із змінами згідно наказу -Держспоживстандарту ЗМІНА № 1 - № 307 від 28.08.2009

9. Про Митний тариф України : Закон України від 19.09.2013 № 584-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.
10. Методичні рекомендації щодо класифікації товарів згідно вимог УКТЗЕД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/klasifikatsiya-tovariv/63159.html>
11. Українська класифікація товарів ЗЕД: ТП 8516 // QDProfessional). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://qdpro.com.ua/uktzed/8516>
12. Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. – м. Київ. – 7 червня 2012р.
13. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України . – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>
14. Галько С. В., Терещенко С. С. Дослідження проблемних аспектів міжнародних угод щодо визначення і контролю митної вартості імпортованих товарів // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Економіка». – 2010. – №2 – С. 23–31.
15. Галько С. В., Терещенко С. С. Митна вартість імпортованих товарів як інструмент захисту національного ринку // Товари і ринки. –2010.– №1. – С. 37–41.
16. Галько С. В., Терещенко С. С. Міжнародні угоди щодо визначення митної вартості: проблеми та шляхи їх подолання // Митна безпека, серія „Економіка”. – 2010. – №1. – С. 59–69.
17. Галько С. В., Терещенко С. С. Упровадження норм Податкового кодексу України в митну справу // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Економіка». – 2011. – №1 (45) – С. 79–86.
18. Експертиза товарів: підручник/ Т.М. Коломієць , Н.В. Притульська ,О.Л. Романенко. – 2-ге вид., допов. та переобл. – К .: Київ нац. торг-екон. ун-т, 2007. – 370с.
19. Караваєв Т.А. Експертиза в міжнародній торгівлі: опорн. конс. лекцій / Т.А.Караваєв, В.А. Свідерський.- К.:КНТЕУ ,2016. – 104с.

20. Контроль якості. Методи визначення показників якості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.ru/16_62893_kontrol-yakosti-metodi-viznachennya-pokaznikiv-yakosti.htm
21. Павлишин М. Л. Актуалізація проблем експертизи в митній і податковій системі / М. Л. Павлишин, Я. І. Ковалик, Є. Ш. Буряк // Митна справа. – 2013. – № 6. – С. 109-113.
22. Пасічник А. М., Галько С. В. та ін. Сучасні технології в системі митного регулювання/ монографія/ за ред. А .М. Пасічника. – Дніпропетровск: Академія митної справи України, 2013. – 158с.
23. Про затвердження Змін до деяких відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2016 №1193. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/70797.html>
24. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>
25. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 631. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.
26. Про затвердження Порядку передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (експертизи) Департаментом податкових та митних експертиз ДФС та форм актів про

передання проб (зразків) товарів, про повернення проб (зразків) товарів, про знищення (утилізацію) проб (зразків) товарів : Наказ Міністерства фінансів України від 28.08.2017 № 699. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0699-13>.

27. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 650. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1085-12>

28. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ Державної фіскальної служби України від 09.06.2015 № 401. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>.